

УДК 343.359.3
DOI 10.31733/2078-3566-2021-2-232-237

Володимир НЕТЯГА®
аспірант
(Університет державної
фіскальної служби України)

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ МОМЕНТУ ЗАКІНЧЕННЯ КОНТРАБАНДИ В УКРАЇНІ

Досліджено питання моменту закінчення контрабанди в Україні. Досліджено позиції судів стосовно визначення моменту, з якого контрабанда вважається закінченою, а саме з моменту незаконного переміщення предметів контрабанди через митний кордон України. Визначено, що для кваліфікації діяння як контрабанди, обов'язковими для встановлення є дія у вигляді незаконного переміщення культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, місце вчинення цього кримінального правопорушення, а тому контрабанду треба вважати закінченим кримінальним правопорушенням з моменту фактичного незаконного переміщення товарів через митний кордон України. Доведено, що момент закінчення контрабанди під час ввезення предметів на митну територію України та під час вивезення їх з цієї території повинен відрізнятися.

Ключові слова: контрабанда, об'єктивна сторона, митний кордон, кримінальне правопорушення, ввезення, вивезення, митний контроль.

Постановка проблеми. Серед низки напрямів сучасної кримінальної політики України та інших країн особливого значення набуває протидія незаконному переміщенню через митний кордон товарів. Контрабанда завжди сприймалась суспільством як явище протиправне й суспільно небезпечне, що становить загрозу для економічних інтересів країни, громадської безпеки, норм моралі, безпеки життя, здоров'я населення та національної безпеки держави загалом.

Серед характерних для об'єктивної сторони будь-якого кримінального правопорушення атрибутів варто виділити момент, з якого кримінальне правопорушення вважається закінченим, адже саме він має вирішальне значення для розмежування кримінальних правопорушень, а також відмежування злочинних діянь від незлочинних. Водночас саме цей аспект видається вкрай важливим під кваліфікації контрабанди, а з огляду на те, що як серед науковців, так і в судовій практиці відсутня єдність позицій з цього питання, вказане визначає актуальність дослідження.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Теоретичною базою дослідження вивчення об'єктивної сторони загалом та контрабанди зокрема є наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, які представляють різні галузі наукового знання, як-от: П. П. Андрушка, О. Ф. Бантишева, Л. В. Багрій-Шахматова, І. М. Базярук, А. І. Бойко, Є. П. Гайворонського, В. О. Глушкова, О. О. Дудорова, М. П. Карпушина, Д. В. Коземаслова, О. О. Кравченко, П. С. Матишевського, М. І. Мельника, Ю. Б. Мельникова, А. А. Музики, В. О. Навроцького, Г. В. Паламарчук, О. В. Процюка, О. М. Омельчука, В. В. Сіленко, С. О. Сороки, А. А. Федосєєва, М. І. Хавронюка, П. С. Яні та ін. Водночас окремі важливі питання загального та родового об'єкта контрабанди зарубіжного залишилися поза увагою науковців і потребують додаткових досліджень.

Метою статті є визначення актуальних питань визначення моменту закінчення переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або

бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

Виклад основного матеріалу. Склад контрабанди, передбаченої ст. 201 КК України, за конструкцією об'єктивної сторони є формальним, тобто обов'язковою ознакою є суспільно небезпечне діяння. Для кваліфікації діяння як контрабанди обов'язковими для встановлення є дія у вигляді незаконного переміщення культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, та місце вчинення цього кримінального правопорушення.

Це означає, що суспільно-небезпечні наслідки не зазначені в диспозиції закону і лежать за межами складу кримінального правопорушення, а отже, на кваліфікацію не впливають. Кримінальне правопорушення з формальним складом треба вважати закінченим з моменту вчинення діяння [1, с. 103]. З цих підстав контрабанду треба вважати закінченим кримінальним правопорушенням з моменту фактичного незаконного переміщення товарів через митний кордон України.

У науці кримінального права наявні різні погляди стосовно моменту закінчення контрабанди. Одні автори вважають, що для визнання контрабанди закінченою має бути здійснено саме фактичне переміщення товарів чи інших предметів через митний кордон [2, с. 536]. Інші дослідники вважають, що контрабанда закінчена і в момент виявлення недостовірності зазначених відомостей про переміщувані предмети і припинення незаконних дій митними або прикордонними органами [3, с. 609].

У судовій практиці кваліфікується контрабанда як закінчене кримінальне правопорушення під час виявлення факту фіктивності відповідних документів на предмети під час митного огляду. Тобто приховування товарів від митного контролю практично унеможливило подальше переміщення їх через митний кордон України. Ймовірно, через це В. А. Владимиров вважав, що контрабанда є закінченим кримінальним правопорушенням з моменту допущення спроби з приховуванням перемістити через державний кордон ті або інші предмети і цінності, тобто фактично з моменту замаху [4, с. 79].

У постанові Пленумом Верховного Суду України (п. 8) звертається увага, що це кримінальне правопорушення вважається закінченим з моменту незаконного переміщення предметів контрабанди через митний кордон України. Замах на контрабанду має місце, якщо її предмети виявлено до переміщення через митний кордон України (під час огляду чи переогляду товарів, транспортних засобів, ручної поклажі, багажу або особистого огляду тощо) [5].

Зокрема, Оболонський районний суд м. Києва особу визнав винною у вчиненні закінченого замаху на контрабанду, тобто переміщення через митний кордон України з приховуванням від митного контролю культурних цінностей – одиниць творів живопису, вказавши у митних деклараціях неправдиві відомості, що предмети живопису є копіями картин. Однак згідно з висновком експерта КНДЕКЦ МВС України останні визнані об'єктами матеріальної та духовної культури, належать до культурних цінностей і є типовими зразками художньої культури [6].

Однак нам здається таке тлумачення неповним і пропонуємо викласти в такій редакції, аби контрабанда, вчинена під час вивезення товарів або інших предметів, вважалась закінченим кримінальним правопорушенням з моменту виявлення недостовірності відомостей, зазначених особою у раніше поданій ним митній декларації, а у разі, якщо недостовірність відомостей не було виявлено, то з моменту припинення інших дій, спрямованих на вивезення предметів, якщо такі дії вчинені протиправними способами, що досягалось виведенням предметів з-під митного контролю.

Для визначення моменту закінчення кримінального правопорушення необхідно виходити з того, що відповідно до ст. 10 МК України митний кордон України збігається з державним кордоном України, за винятком меж спеціальних митних зон, статус та територія яких встановлюється Верховною Радою України шляхом прийняття відповідних законів. Водночас для кваліфікації кримінального правопорушення не має значення мотив чи мета його вчинення, а також чи настали шкідливі наслідки вчинених особою. Ми вважаємо, що момент закінчення контрабанди під час ввезення предметів на митну територію України та під час вивезення їх з цієї території повинен відрізнятися.

Зокрема, А. А. Федосєєв писав, що контрабандою не завжди вважається переміщення різних предметів через державний кордон, оскільки здебільшого контрабанда виявляється до вчинення її остаточного переміщення. Не зовсім логічно вимагати, аби предмети були пе-

реміщені через кордон, адже митні органи виконують свої функції на території своєї країни. Для наявності в діях особи складу контрабанди значення має сам факт переміщення товарів через кордон з порушенням встановленого порядку [7, с. 87]. Підтримував цю позицію Д. В. Коземаслов, вказуючи, що якщо для визнання контрабанди закінченою під час вивезення потрібно факт перетину кордону, то митні органи ніколи не зможуть притягнути особу за вчинення контрабанди на стадії закінченого кримінального правопорушення, оскільки митні органи здійснюють свої функції на території країни [8, с. 79].

Отже, ми робимо висновок, що контрабанда під час ввезення товарів або інших предметів на митну територію України вважається закінченим кримінальним правопорушенням з моменту фактичного перетину предметами митного кордону України, оскільки у такому разі спочатку відбувається переміщення цих предметів через відповідний кордон, тільки після цього митні органи здійснюють перевірку законності переміщення.

Заразом для нас цікавим також видається вивезення за межі України предметів контрабанди, що теж може вчинятися окресленими вище способами. Тож під час вивезення предметів контрабанди з території України поза митним контролем, тобто поза місцем розташування митниці або поза часом здійснення митного оформлення, предмети контрабанди будуть вважатися переміщеними одразу як перетнуть лінію кордону. У цьому разі дії особи, яка переміщує такі предмети, спрямовані саме на перетинання лінії кордону, що має визначальне значення для переміщення саме через відсутність можливого контролю. Тобто сутність та характер дій злочинців, спрямованих на переміщення предметів контрабанди поза митним контролем, не змінюються під час перетинання лінії кордону. Вони виконуються в повному обсязі відповідно до ситуації для того, щоб забезпечити переміщення згаданих предметів через лінію кордону.

Водночас у разі переміщення предметів контрабанди шляхом приховування від митного контролю, то, безумовно, їх відкрите демонстративне переміщення через пункт митного контролю неможливе. Тому по мірі наближення до митного контролю предмет маскується, а до митної документації, що має подаватися під час виїзду за кордон, вноситься неправдива інформація.

Отже, на цьому етапі вчинення кримінального правопорушення особа виконала все від неї залежне для того, щоб довести кримінальне правопорушення до кінця. Уся неправдива інформація вже надана митникові, предмет приховано від митного контролю і якщо митник не виявить ознак контрабанди, жодних перешкод до фізичного переміщення предмета за лінію кордону не буде. Після проходження митного контролю і невиявлення працівниками митниці ознак контрабанди, особі, що переміщує контрабанду, для фізичного переміщення предметів через лінію кордону не потрібно докладати жодних додаткових зусиль. Тобто фактично переміщення вже відбулося, хоча предмет лінію кордону ще не перетнув.

Саме такої позиції дотримується М. І. Загородніков, який зазначає, що під час вивезення предметів контрабанди переміщення треба розуміти як подолання трьох режимів, встановлених державою в зонах прикордонного і митного контролю, а не як формальний момент фізичного переміщення через лінію державного кордону [9, с. 71]. Такої ж думки дотримуються й інші зарубіжні вчені, які вважають, що під час вивезення предметів контрабанди переміщення має місце під час подання митної декларації [10, с. 98].

Така позиція науковців є цікавою, адже в разі доведення злочинних дій до бажаного злочинцями результату контрабандні предмети буде переміщено за межі юрисдикції діяльності державних органів. До кримінальної відповідальності за контрабанду може бути притягнуто в разі, коли дії, що спрямовані на незаконне переміщення предметів через кордон, було вчинено на території країни, а не за її межами.

Крім того, Ю. І. Сучков і А. П. Кузнецов вказують, що всі подальші дії, що здійснюються після перетину предметами митного кордону під час ввезення, треба розцінювати як спробу приховати цей злочин, а в разі їхньої добровільної видачі – як обставину, що пом'якшує покарання [11, с. 101].

Однак не всі науковці дотримуються вищевикладеної позиції. Наприклад, О. М. Омельчук вважає, що контрабанда є закінченим кримінальним правопорушенням тільки з моменту фактичного переміщення предмета контрабанди через митний кордон України. Якщо ж предмет контрабанди було виявлено до моменту фактичного перетину митного кордону, то це незакінчене кримінальне правопорушення і дії суб'єкта, залежно від фактичних обставин справи, необхідно кваліфікувати як готування до контрабанди чи замах на контрабанду [12, с. 14]. На це вказує і Пленум Верховного Суду України.

Моментом закінчення контрабанди під час вивезення товарів або інших предметів, що здійснюються з недостовірним декларуванням або недекларуванням взагалі, або з викорис-

танням документів, що містять недостовірні відомості про предмети, і (або) з використанням підроблених або належать до інших товарів засобів ідентифікації, або з приховуванням від митного контролю, на наш погляд, є момент виявлення приховуваних предметів чи недостовірності відомостей у поданій декларації. У разі, якщо факт приховування або недостовірність відомостей не було виявлено, то контрабанда вважається закінченою з моменту прийняття митними органами рішення про випуск предметів, або у разі неприйняття такого рішення через ухилення особи від завершення митної процедури – з моменту вчинення кримінально каранних дій по фактичному виведенню предметів з-під митного контролю.

Ми переконані, що для усунення таких суперечностей бажано конкретизувати в диспозиції ст. 201 КК України можливі форми контрабанди, наприклад шляхом тлумачення поняття «переміщення» або окремо визначити як спосіб вчинення контрабанди пред'явлення при митному огляді завідомо неправдивих документів або недекларування чи недостовірне декларування предметів під час митного огляду.

У разі запровадження цих способів вчинення контрабанди до українського законодавства для більш точного розуміння варто їх розтлумачити. Тож пред'явлення під час митного огляду завідомо недостовірних документів має містити в собі пред'явлення митному контролю як підстави чи умови для переміщення вказаних в ст. 201 КК України предметів (товарів) завідомо підроблених документів, недійсних документів, документів, отриманих незаконним шляхом, документів, які містять недостовірні дані або такі, що належать до інших товарів (предметів). Сюди ж має входити використання фальсифікованих пломб, печаток, цифрового, буквеного чи іншого маркування, ідентифікаційних знаків, фотографій тощо. Менше з тим, недекларування чи недостовірне декларування – незаявлення у встановленому письмовому порядку, усній чи іншій формі достовірних даних або заявлення неправдивих даних про товари (предмети), їх митного режиму та інших даних, необхідних для митних цілей. При цьому важливо враховувати, що митна декларація згідно з митним законодавством стає документом, що засвідчує факт, який має юридичне значення з моменту оформлення прийняття її митним органом [13, с. 74].

Наглядним прикладом є вирок Кіровоградського районного суду м. Дніпропетровська, в якому винного було засуджено за ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 201, ч. 3, 4 ст. 358 КК України. Судом встановлено, що винний, 3 жовтня 2012 року, в пункті пропуску на державному кордоні України «Шегині», за попередньою змовою групою осіб з громадянкою України, шляхом використання завідомо підроблених документів та подання митному органу України, як підстави для переміщення, підроблених офіційних документів, що видаються підприємством, установою, організацією чи громадянином – підприємцем, та що надають право, з метою використання особисто та іншою особою, фіскальних чеків про нібито придбання камінного годинника та інших речей у магазині м. Кіровоград від імені ПТ «Ампір», що за вказівкою винного підробила зазначена громадянка, вчинив закінчений замах на контрабанду, тобто переміщення через митний кордон України з приховуванням від митного контролю культурної цінності, а саме камінного годинника кінця XIX – початку XX століття [14].

Висновки. Отже, зі змісту диспозиції ст. 201 КК України і роз'яснень Пленуму Верховного Суду України стає зрозуміло, що наразі моментом закінчення контрабанди є фактичне переміщення предметів через митний кордон України. Тому в разі, коли предмети були ввезені та територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, дії особи, яка незаконно перетнула митний кордон України, необхідно кваліфікувати за ст. 201 КК України без посилання на ст. 15 КК України як закінчене кримінальне правопорушення незалежно від того, чи було кримінальне правопорушення виявлено безпосередньо після перетину митного кордону; під час перебування предмета під митним контролем: до початку митного оформлення, під час чи після його завершення; по закінченню митного контролю. Водночас якщо досліджуване кримінальне правопорушення виявлено під час митного контролю, то матимемо закінчений замах на контрабанду (ч. 2 ст. 15 ст. 201 КК України).

Однак ми впевнені, що за своєю суттю момент закінчення контрабанди є альтернативним, оскільки його визначення залежить від місця, напрямку, форми і способу переміщення предметів досліджуваного кримінального правопорушення.

Список використаних джерел

1. Назимко Є. С. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / за заг. ред. проф. В. М. Бесчастного та О. М. Джузи. Київ : ВД «Дакор», 2018. 386 с.
2. Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации (постатейный) / под. ред. А. И. Чучаева. Москва : ИНФПА-М, 2009. 1032 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І.

- Хавронюка. 11-е вид., перероб. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1387 с.
4. Владимиров В. А. Государственные преступления / Москва : Высшая школа, 1961. 214 с.
  5. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 03.06.2005 р. № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05#Text> (дата звернення: 21.05.2021).
  6. Вирок Оболонського районного суду м. Києва від 4 берез. 2019 р., судова справа № 756/7687/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80282553> (дата звернення: 21.05.2021).
  7. Федосеев А. А. Понятие контрабанды по советскому таможенному и уголовному праву. *Правоведение*. 1962. № 1. С. 81–92.
  8. Коземаслов Д. В. Контрабанда: уголовно-правовые аспекты : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Москва, 2002. 183 с.
  9. Советское уголовное право. Часть особенная : учеб. для юрид. ин-тов ; отв. ред. проф. Н. И. Загородников. Москва : Юрид. лит, 1973. 576 с.
  10. Уголовное право России. Общая часть : учебник / под ред. В. П. Ревина. Москва : Юстицинформ. 2016.
  11. Сучков Ю. И., Кузнецов А. П. О правовой несостоятельности некоторых разъяснений Пленума Верховного Суда Российской Федерации по делам о контрабанде. *Вестник Нижегородской академии МВД России*. 2009. № 2. С. 97–102.
  12. Омельчук О. М. Контрабанда за кримінальним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2002. 20 с.
  13. Зайнуллина З. Ф. Уголовно-правовое противодействие контрабанде наличных денежных средств, денежных инструментов, алкогольной продукции и табачных изделий : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Москва : ФГАОУ ВО «Российский университет дружбы народов», 2018. 165 с.
  14. Вирок Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 11 груд. 2018 р., судова справа № 203/2694/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78466456> (дата звернення: 21.05.2021).

Надійшла до редакції 10.06.2021

References

1. Nazymko, Ye. S. (2018) Kryminalne pravo Ukrainy: Zahalna chastyna [Criminal law of Ukraine: General part] : pidruchnyk / za zah. red. prof. V. M. Beschastnoho ta O. M. Dzhuzhyz. Kyiv : VD «Dakor». 386 s. [in Ukr.].
2. Kommentarij k Ugolovnomu kodeksu Rossijskoj Federacii (postatejnyj) [Commentary on the Criminal Code of the Russian Federation (itemized)] / pod. red. A. I. Chuchaeva. Moskva : INFPA-M, 2009. 1032 s. [in Russ.].
3. Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnogo kodeksu Ukrainy [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine] / za red. M. I. Melnyka, M. I. Khavroniuka. 11-e vyd., pererob. ta dopov. Kyiv : VD «Dakor», 2019. 1387 s. [in Ukr.].
4. Vladimirov, V. A. (1961) Gosudarstvennye prestupleniya [State crimes] / Moskva : Vysshaya shkola. 214 s. [in Russ.].
5. Pro sudovu praktyku u spravakh pro kontrabandu ta porushennia mytnykh pravyl [On judicial practice in cases of smuggling and violation of customs rules] : Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 03.06.2005 r. № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05#Text>. [in Ukr.].
6. Vyroky Obolonskoho raionnoho sudu m. Kyieva vid 4 berez. 2019 r., sudova sprava № 756/7687/18 [The verdict of the Obolonsky district court of Kyiv of March 4. 2019, court case № 756/7687/18]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80282553>. [in Ukr.].
7. Fedoseev, A. A. (1962) Ponyatie kontrabandy po sovetскому tamozhennomu i ugolovnomu pravu [The concept of smuggling under Soviet customs and criminal law]. *Pravovedenie*. № 1. S. 81–92. [in Russ.].
8. Kozemaslov, D. V. (2002) Kontrabanda: ugolovno-pravovye aspekty [Smuggling: criminal law aspects] : dis. ... kand. yurid. nauk : 12.00.08. Moskva. 183 s. [in Russ.].
9. Sovetskoe ugolovnoe pravo. Chast osobennaya [Soviet criminal law. Part special] : ucheb. dlya yurid. in-tov ; otv. red. prof. N. I. Zagorodnikov. Moskva : Yurid. lit, 1973. 576 s. [in Russ.].
10. Ugolovnoe pravo Rossii. Obshaya chast [Criminal law of Russia. a common part] : uchebnyk / pod red. V. P. Revina. Moskva : Yusticinform. 2016. [in Russ.].
11. Suchkov, Yu. I., Kuznecov, A. P. (2009) O pravovoj nesostoyatel'nosti nekotorykh raz'yasnenij Plenuma Verhovnogo Suda Rossijskoj Federacii po delam o kontrabande [On the legal inconsistency of some clarifications of the Plenum of the Supreme Court of the Russian Federation on smuggling cases]. *Vestnik Nizhegorodskoj akademii MVD Rossii*. № 2. S. 97–102. [in Russ.].
12. Omelchuk, O. M. (2002) Kontrabanda za kryminalnym pravom Ukrainy [Smuggling under the criminal law of Ukraine] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.08. Kyiv. 20 s. [in Ukr.].

13. Zajnullina, Z. F. Ugolovno-pravovoe protivodejstvie kontrabande nalichnyh denezhnyh sredstv, denezhnyh instrumentov, alkoholnoj produkcii i tabachnyh izdelij [Criminal law countering smuggling of cash, monetary instruments, alcoholic beverages and tobacco products] : dis. ... kand. jurid. nauk : 12.00.08. Moskva : FGAOU VO «Rossijskij universitet družby narodov», 2018. 165 s. [in Russ.].

14. Vyrok Kirovskoho raionnoho sudu m. Dnipropetrovska vid 11 hrud. 2018 r., sudova sprava № 203/2694/18 [The verdict of the Kirov district court of Dnipropetrovsk from December 11. 2018, court case № 203/2694/18]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78466456>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Volodymyr Netyaha. The problem of determining the moment when smuggling ends in Ukraine.

The article deals with the moment issue of smuggling in Ukraine. In judicial practice, smuggling is classified as a completed criminal offense, when it is discovered that the relevant documents are fictitious for objects during a customs inspection. That is, concealing goods from customs control practically excludes their further movement across the customs border of Ukraine. It is suggested that the interpretation in the decision of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine № 8 is incomplete and we propose to set out in such a revision, that smuggling committed during the export of goods or other objects is considered a completed criminal offense from the moment of detection of inaccuracy information, specified by the person in the customs declaration submitted to him, and in the case of if the inaccuracy of the information was not found, then from the moment of termination of other actions, the removal of objects, if such actions were committed by illegal means, was achieved from customs control.

It has been proved that the moment when smuggling ends when importing items into the customs territory of Ukraine and when exporting them from this territory should differ. The moment of termination of smuggling when exporting goods or other items, carried out with inaccurate declaration or non-declaration at all, or using documents containing inaccurate information about objects, and (or) using fake or related to other goods means of identification, or concealing from customs control, in our opinion, the moment of detection of hidden items or inaccuracy of information in the submitted declaration. If the fact of concealment or inaccuracy of the information has not been found, then the smuggling is considered completed from the moment of the decision of the customs authorities to issue the items, or in case of failure to take such a decision due to the person's evasion from completing the customs procedure - from the moment of criminal actions to actually remove the items from customs control.

It is justified that now the moment of the end of smuggling is the actual movement of items across the customs border of Ukraine. Therefore, in the case where objects were imported into the territory of Ukraine outside customs control or with concealment from customs control, the actions of a person illegally crossed the customs border of Ukraine must be qualified under Art. 201 of the Criminal Code of Ukraine without reference to Art. 15 of the Criminal Code of Ukraine as a completed criminal offense, regardless of whether it was a criminal offense discovered directly when crossing the customs border; while the item is under customs control: before, at or after customs clearance; at the end of customs control. At the same time, if the criminal offense under investigation is revealed during customs control, then we will receive a completed attempt on smuggling (part 2 of article 15 of article 201 of the Criminal Code of Ukraine). However, we are confident that, in its essence, the moment of the end of smuggling is an alternative, since its definition depends on the place, direction, shape and method of movement of the objects of the criminal offense under study.

Keywords: *smuggling, objective side, customs border, criminal offense, import, export, customs control.*